

Wordt Midden-Limburg het afvalputje van Europa?

En waarom RWE FUREC niet in een duurzaam toekomstplaatje past

Chemelot Sittard-Geleen is een belangrijke economische motor voor Limburg en voor Nederland. Om dit te kunnen blijven is het de ambitie “om uiterlijk in 2050 de eerste circulaire chemie- en materialensite van Europa te worden”¹.

Een mooie ambitie, ware het niet dat deze ambitie ten koste dreigt te gaan van de gezondheid, leefbaarheid en natuur van Midden-Limburg en verdere omstreken. RWE FUREC wil daar, op het Zevenellenterrein, een afvalfabriek neerzetten die grondstof gaat leveren voor waterstof productie ten behoeve van de chemische installaties op Chemelot. Het gaat daarbij jaarlijks om 800.000 ton afval waarvan het grootste gedeelte bestaat uit huisvuil en slib.

Inwoners en milieuorganisaties in Midden-Limburg maken zich daar zorgen over. Een dergelijke fabriek zal tot grote overlast leiden zoals stank, (ultra)fijnstof, stikstof, lawaai, extra verontreiniging van de Maas, onveiligheid en overlast door grote toename van zwaar vrachtverkeer enz.

Gecoördineerd door Stichting Duurzaam Zevenellen zetten burgers en belangenorganisaties zich in voor een schone leefomgeving in een wijde straal rondom Zevenellen. Zij worden daarbij ondersteund door wetenschappers en experts. De zorgen over de risico's worden nog groter nu de experts, na grondige bestudering van het Ontwerpbesluit Oprichting RWE FUREC Zevenellen² het volgende concluderen.

1. **Er is in Nederland nu al sprake van overcapaciteit bij bestaande afvalverwerkende installaties Door RWE FUREC zal nog meer afval uit het buitenland geïmporteerd moeten worden.**
2. **In Engeland zijn slechte ervaringen opgedaan met soortgelijke vergassingsprojecten met grote financiële consequenties en negatieve invloed op duurzaamheid.**
3. **Ambitie RWE-FUREC 100% duurzaam is met voorgesteld productieproces niet haalbaar.**
4. **Er zijn andere initiatieven, die duurzamer zijn voor wat betreft CO₂-uitstoot**

AD 1: Er is in Nederland nu al sprake van overcapaciteit bij bestaande afvalverwerkende. Door RWE FUREC zal nog meer afval uit het buitenland geïmporteerd moeten worden.

In Nederland zijn we koploper in recycling. Nederland recyclet nu al zo'n 80% van al het afval. Het restafval dat overblijft wordt verwerkt in afvalenergiecentrales. Bij deze centrales is nu al meer dan voldoende capaciteit om al het Nederlands restafval te verwerken. Er is zelfs meer capaciteit dan dat er Nederlands afval is waardoor er nu ook al afval uit andere Europese landen geïmporteerd wordt.

---

¹ [Chemelot, the chemical innovation community](#)

² Ontwerpbesluit van Gedeputeerde Staten van Limburg, Omgevingsvergunning Fase 1 activiteit milieu. Oprichting RWE/FUREC Zevenellen te Haelen (gemeente Leudal) Zaaknr: 2023-02587, 13 juni 2024

Het Nederlandse Ministerie van I&W komt bij de beantwoording van vragen uit de Tweede Kamer uit op 10,7% overcapaciteit³. Het Ministerie: “De overcapaciteit, zoals gedefinieerd voor de beantwoording van deze vraag, is dan 7.504 kiloton minus 6.387 kiloton, plus de 317 kiloton die momenteel geëxporteerd worden, wat resulteert in 800 kiloton op jaarbasis (10,7% van het totaal bij afvalverbrandingsinstallaties verwerkte afval).

De verwachting is dat het aanbod van Nederlands brandbaar afval de komende jaren verder zal dalen door de transitie naar de circulaire economie, waardoor de overcapaciteit ook verder zal toenemen. En ook de 800.000 ton afval waar RWE FUREC behoefte aan heeft, zal uit andere landen moeten komen moeten komen om de installaties draaiende te houden.

Is dat wat onze bestuurders/volksvertegenwoordigers willen? Het afvalputje van Europa worden met alle bijbehorende gevolgen voor inwoners en het milieu?

AD 2: In Engeland zijn slechte ervaringen opgedaan met soortgelijke vergassingsprojecten met grote financiële consequenties en negatieve invloed op duurzaamheid

In het Verenigd Koninkrijk is de afgelopen twintig jaar meerdere keren ervaring opgedaan met vergassingsprojecten voor afval, de techniek die ook beoogd is voor RWE FUREC. Dankzij Britse overheidssubsidies zijn elf van dergelijke vergassingsprojecten voor afvalverwerking gestart, maar er is er niet één die succesvol is geworden⁴. De grootste betrof het vergassingsproject van Air Products op Teesside bij Newcastle die jaarlijks 700.000 ton afval zou verwerken. Deze mislukking kostte het bedrijf \$900 tot \$1 miljard⁵. Ten gevolge van deze mislukking worden in het Verenigd Koninkrijk weer miljoenen tonnen huishoudelijk restafval gestort op stortplaatsen. Dit leidt weer tot agressieve methaanemissies. Als een vergassingsproject niet van de grond kwam, dan werd er simpelweg meer gestort.

Na deze slechte ervaringen met het gebruik van vergassingstechnieken voor restafval zijn de investeringen in het Verenigd Koninkrijk weer volledig verschoven naar de bouw van afvalenergiecentrales, de installaties waar Nederland nu ook haar afval mee verwerkt.

Dit alles roept ook de vraag op hoe het kan dat men een techniek die het niet doet toch weer wil inzetten. Chris Jonas, directeur bij het Britse afval en bio-energie consultants Tolvik verklaart waarom er in het Verenigd Koninkrijk maar liefst elf projecten nodig waren om tot het inzicht te komen dat restafval-vergassing niet werkt: “Vergassing werd gestimuleerd door twee belangrijke factoren: overheidssubsidies en hoe politici er een voorkeur voor hadden, omdat het betaalbaar en omdat het

³ : Kamervragen (Aanhangsel) 2023-2024, nr. 957 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen (officielebekendmakingen.nl)

⁴ https://ukwin.org.uk/files/pdf/UKWIN_Gasification_Failures_Briefing.pdf

⁵ [Both 50MW Plants to be Sold Following Technical Difficulties: Air Products to Ditch Plasma Gasification Waste to Energy Plants in Teesside | WMW \(waste-management-world.com\)](#)

aangemerkt kon worden als iets anders dan de conventionele afvalenergiecentrales”⁶.

Het lijkt erop dat Nederland nu in een soortgelijke situatie terecht is gekomen: RWE FUREC heeft veel overheidssubsidie toegekend gekregen en er zijn politici die meegaan in het geloof dat afvalvergassing het ei van Columbus is.

Maar wat doen we in Nederland als RWE FUREC de aanbestedingen voor de verwerking van 800.000 ton afval binnenhaalt, maar de techniek faalt? Krijgen we dan situaties zoals in Engeland of worden we een Napels aan de Maas? Wie wil daar verantwoordelijk voor zijn? ?

AD 3: De ambitie ‘100% duurzaam’ kan RWE-FUREC niet waarmaken

Chemelot kent 19 zelfstandige productiebedrijven en 60 fabrieken. Op Chemelot worden delfstoffen (aardgas en aardolie in de vorm van nafta) omgezet in de basisgrondstoffen ammoniak, etheen en propeen om deze basisgrondstoffen vervolgens om te zetten in kunststoffen, kunstmest en chemicaliën, die onmisbaar zijn voor de maakindustrie, de landbouw en de bouwnijverheid. Chemelot is terecht trots op haar geïntegreerde energiesysteem dat zeer efficiënt is. Het is nu echter de uitdaging om het gehele productiesysteem te veranderen naar één met duurzame grondstoffen, duurzame energie en duurzaam watergebruik.

Voor deze beoogde transitie is onder andere het RWE FUREC project gestart. Met dit project moet 800.000 ton (huishoudelijk) restafval in een nieuw te bouwen scheidings- en drooginstallatie in Buggenum worden opgewerkt tot pellets. Deze pellets moeten worden getransporteerd naar een fabriek bij Chemelot om eerst te worden getorrificeerd (een soort roosteren op 200-400 graden Celcius) om het vervolgens te vergassen (een soort verbranding op 1.200-1.400 graden Celcius) voor de productie van waterstof voor Chemelot.

Om toekomstbestendig te kunnen worden, heeft Chemelot 100% duurzame grondstoffen en energie nodig. De waterstof van FUREC mag je echter conform de Europese regelgeving niet groen noemen. Dit berichtten ook al verschillende media⁷. De scheidingsfabriek van RWE sorteert wel metalen en mineralen uit maar laat plastics, drankpakken en andere recyclebare materialen in het afval zitten om hier brandstofpellets van te persen voor de waterstoffabriek. Waterstof die wordt gemaakt door andere plasticafval - dat uit aardolie is gemaakt – via vergassing te verbranden, moet daarmee voor een deel aangemerkt worden als fossiele energie.

AD 4: Er zijn ook andere initiatieven, die duurzamer zijn voor wat betreft CO₂-uitstoot

FUREC zal volgens de Commissie voor de Milieueffectrapportage leiden tot 840.000 ton CO₂-uitstoot die niet zal worden afgevangen. Ook wordt het afval slechts gedeeltelijk gescheiden.

In de huidige afvalinstallatie in Nederland wordt afval gescheiden en onder meer plastic gerecycled tot nieuwe grondstoffen, waarmee CO₂-uitstoot voorkomen wordt. Als het Limburg afval verwerkt wordt tot gerecycled plastic, gerecyclede metalen, gerecyclede drankpakken, groengas, warmte en elektriciteit en hierbij negatieve CO₂-emissies gerealiseerd worden, dan is er vooralsnog geen duurzamere manier van verwerking denkbaar voor dit restafval. Ook CO₂-studies (LCAs) van onder andere CE Delft en prognoses tonen aan dat voor de totale CO₂-voetafdruk van afvalverwerking recycling, energieproductie en CO₂-afvang op dit moment de meeste zoden aan de dijk zetten.

⁶ [Out of gas: What went wrong with the UK's gasification industry? | ENDS Waste & Bioenergy \(endswasteandbioenergy.com\)](https://www.endswasteandbioenergy.com/)

⁷ [Waterstoffabriek op Chemelot in gevaar, provincie wil soepeler regels - L1 Nieuws](#)

Wat er na de scheiding van afval dan nog overblijft wordt verwerkt in afval-energiecentrales voor de productie van groengas ter vervanging van aardgas, warmte voor warmtenetten en hernieuwbare elektriciteit. Maar ook hier komt nog wel CO₂-uitstoot bij vrij. Om dit te voorkomen, investeren afval-energiecentrales momenteel grootschalig in CO₂-afvang.

Ook andere innovatieve afvalbedrijven zoals het Duitse EEW gaan nu investeren in deze afvalscheidings- en recyclingtechniek.

Het argument van FUREC dat het tot veel CO₂-uitstoot leidt als je het huishoudelijk restafval met vrachtauto's naar afval-energiecentrales in andere provincies buiten Limburg rijdt, is niet onderbouwd. Als het al zo zou zijn dat FUREC in de toekomst de aanbestedingen voor afvalverwerking in onze provincie wint, dan is in Limburg slechts 150.000 ton huishoudelijk restafval beschikbaar. De installatie van FUREC heeft een capaciteit van 800.000 ton en moet dus 650.000 ton met vrachtauto's uit andere provincies of het buitenland halen. Onbekend is nog hoeveel CO₂-impact dat heeft.

Het is daarnaast de vraag of RWE FUREC met haar beperkte duurzaamheid wel in staat zal zijn om een aanbesteding voor Nederlands huishoudelijk restafval te winnen. In de laatste aanbesteding voor Limburgs afval vond de gunning plaats op basis van een CO₂-model van milieuvadvisiebureau CE Delft en op prijs. Degene met de beste totale CO₂-voetafdruk (inclusief transport, overslag, natransport, recycling via nascheiding, energieproductie en CO₂-afvang) kreeg de meeste punten. Met 840.000 ton CO₂-uitstoot zal RWE FUREC waarschijnlijk niet goed scoren.

Stichting Duurzaam Zevenellen vraagt zich af of onze bestuurders in de gemeenten Leudal, Roermond, Peel en Maas en Beesel, de provincie Limburg en de Tweede Kamer wel voldoende geïnformeerd zijn over de geringe kans van slagen van dit project, over de negatieve ervaringen in Engeland, het onvoldoende uitgekristalliseerde productieproces en de grote risico's die aan dit project kleven, zowel financieel, milieutechnisch als voor de leefbaarheid en gezondheid van inwoners van Midden-Limburg. Als dat zo is, waarom willen zij dan vasthouden aan de ontwikkeling van de afvalverwerkingsinstallatie van RWE-FUREC?

Namens verontruste inwoners en belangenorganisaties verzoekt Stichting Duurzaam Zevenellen de bestuurders nadrukkelijk om een pas op de plaats te maken voordat een definitieve vergunning wordt verleend. Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. Het is nog niet te laat om de juiste, duurzame route voor Limburg en Chemelot te kiezen.

Het mag niet zo zijn dat Midden-Limburg het afvalputje van Europa wordt met alle geschetste risico's van dien. Niet alleen de inwoners van Midden-Limburg hebben recht op een gezonde en leefbare omgeving. De gevolgen van het niet waarmaken van de ambities van dit project reiken nog vele malen verder.

Namens stichting Duurzaam Zevenellen

Huite Vogelaar, voorzitter

Marie-José Baur, secretaris

